

O AKTYWNYM UCZENIU SIĘ

METODY AKTYWIZUJĄCE

- Rozwijają samodzielność ucznia;
- Zachęcają do przejmowania odpowiedzialności za organizację i przebieg zajęć;
- Ułatwiają różnicowanie wymagań;
- Wspomagają integrację klasy;
- Wspierają ocenianie pracy zespołowej i twórczej pracy uczniów.

METODY AKTYWIZUJĄCE

- Wywodzą się z psychologii humanistycznej, wg której:
 - Człowiek jest z natury zdolny do uczenia się
 - Praca uczącego się jest bardziej efektywna gdy angażuje umysł i emocje
 - Uczenie odbywa się przez doświadczanie

METODY AKTYWIZUJĄCE

- „Podstawę zmian w zachowaniu się człowieka stanowi jego własna zdolność do wzrostu i rozwoju, zdolność uczenia się na podstawie własnych doświadczeń.” (Carl Rogers)
- Nauczyciel powinien starać się stwarzać jak najwięcej sytuacji edukacyjnych bogatych w przeżycia, które będą angażowały aktywność ucznia.

AKTYWNOŚĆ CHARAKTERYZUJĄ ZASADY:

- Aktywności zewnętrznej i wewnętrznej, gdy widocznym na zewnątrz działaniom towarzyszy intensywna praca wewnętrzna potwierdzana m.in. Przez fakt pojawiania się różnorodnych uczuć i emocji;
- Aktywności rzeczywistej, gdy człowiek zaangażowany w działanie jest doceniany i szanowany przez otoczenie, a szczególnie przez ważne dla niego osoby;
- Aktywności różnorodnej, gdy człowiek jest aktywny w sposób różnorodny, jego działania zaś mają charakter manipulacyjno-eksploracyjny, gdy używa różnorodnych pomocy medialnych i gdy samodzielnie tworzy coś nowego;
- Aktywności korzystającej ze wszystkich zasobów, gdy człowiek korzysta ze swoich wewnętrznych zasobów i zasobów zewnętrznych, także tkwiących w innych ludziach.

ORGANIZACJA AKTYWNOŚCI UCZNIÓW

- powinna koncentrować się na procesach:
 - poszukiwania
 - wymiany doświadczeń
 - zadawania pytań
 - wyszukiwania informacji
 - porządkowania
- Docelowo ... na rozwiązaniu problemu.
- Nauczyciel przestaje być osobą „przekazującą” jedynie słuszną prawdę, a dzieli się z uczniami doświadczeniami i wiedzą, zamiast nakazów stosuje propozycje, zaprasza do refleksji i wspólnych poszukiwań.

SIEDEM PRZYKAZAŃ

MAŁGORZATY TARASZKIEWICZ

„METODY AKTYWNE W SZKOLE” GAZETA SZKOLNA NR 45/2002

- “Człowiek, aby sprostać zmieniającej się rzeczywistości: rozumieć ją, wpływać na nią i ją współtworzyć, musi się uczyć całe życie.
- Nie istnieje punkt “dosyć”!
- Najważniejsze, co można wynieść ze szkoły, to wiedza i umiejętności na temat jak się samemu uczyć, jak oceniać swoje postępy i jak planować swój stały rozwój, stałe doskonalenie — jak to robić “na własną rękę”

7 PRZYKAZAŃ M.T.

1. Nie w “aktywności” metod tkwi istota sprawy, ale w aktywności osób, które daną metodą pracują”.
2. Każda metoda może być realizowana w sposób “aktywny” równie dobrze jak “bierny”. Zależy to od ... nauczyciela, który pracując daną metodą pozwala na samodzielną aktywność uczniom, albo ją ogranicza.
3. Istotą szkoły jest uczenie się uczniów, nie zaś ich nauczanie.
4. Zmiana ... zasadniczej funkcji szkoły, która ma uczyć umiejętności i kompetencji, nie zaś jedynie odtwarzania wiedzy.
5. Jeżeli szkoła ma uczyć umiejętności i kompetencji, musi czynić to w odpowiedni sposób — **wprowadzając przestrzeń na samodzielne działanie (a więc i myślenie!)** uczniów w odpowiednio zaprojektowanych sytuacjach edukacyjnych.
6. Żadna inna strefa działalności człowieka nie pozostała tak archaiczna jak współczesna szkoła z jej tradycyjnymi metodami nauczania i tradycyjnymi relacjami w nauczaniu.
7. metody aktywizujące procesy uczenia się uczą metod uczenia się. Poza treścią, modelują formę, sposób, klimat uczenia się

UCZENIE SIĘ ...

- to proces integracji doświadczenia osobistego: wiedzy o określonych stanach rzeczy oraz umiejętności i kompetencji w stosowaniu tejże w działaniu.
(M.Taraszkiewicz.)

ORGANIZACJA UCZENIA SIĘ

- To względnie systematyczne, planowe uczestniczenie w sytuacjach, które umożliwiają rozwijanie wiedzy osobistej, czyli rozumienie i interpretowanie zjawisk z perspektywy własnego doświadczenia.
- W oparciu o aktualną wiedzę naukową umożliwienie uczniowi tworzenie wiedzy stosowanej, wiedzy praktycznej, wiedzy w działaniu.
- Rolą nauczyciela jest programowanie działań i stwarzanie sytuacji, w których uczeń będzie mógł przyjmować i rozwijać nowe wiadomości i kompetencje zgodnie z reprezentowanymi przez siebie możliwościami oraz zasadami wiedzy i umiejętności.

UCZENIE SIĘ PRZEZ PRZEŻYWANIE

Władysław P. Zaczyński

- „Dziecko poznające, czyniąc swe pierwsze spostrzeżenia nad rzeczywistością i wnioskując z nich, nieświadomie podlega już tym samym prawom i regułom, które kierują również pracą uczonego”

S. Hessen (1935) *Podstawy pedagogiki*, Warszawa , s. 254 [za: Wł. P. Zaczyński (1988) *Uczenie się przez przeżywanie*, WSiP, Warszawa, s. 21

- „(...) im bardziej uczeń usiłuje w toku swej pracy wejść na tę drogę, po której kroczy badacz, tym lepsze osiągnie rezultaty”

B. Suchocholski (1936) *Badanie a nauczanie*, Nauka Polska. t. XXI, Warszawa, s. 19 [za: Wł. P. Zaczyński , j.w.]

UCZENIE SIĘ PRZEZ PRZEŻYWANIE

Władysław P. Zaczyński

- „... B. Suchodolski powiązał w sposób nad wyraz trafny i zarazem nowoczesny uczenie się uczniów imitujących pracę badawczą z efektywnością ich wysiłków, co w wiele lat zostało potwierdzone w badaniach eksperymentalnych nad uczeniem się przez rozwiązywanie problemów”

Wł. P. Zaczyński (1988) *Uczenie się przez przeżywanie*, WSiP, Warszawa, s. 21

„ Tak w uczeniu się przez rozwiązywanie problemów, jak i w badaniu naukowym czynności inicjowane są przez uczucie intelektualnego niepokoju (nie lęku), któremu towarzyszy twórcze napięcie czynnego podmiotu, to jest zarówno uczonego, jak i ucznia.”

Wł. P. Zaczyński (1988) *Uczenie się przez przeżywanie*, WSiP, Warszawa, s. 25

UCZENIE SIĘ PRZEZ PRZEŻYWANIE

Władysław P. Zaczyński

„W definicjach sytuacji problemowej [istotne jest] zaistnienie trudności - już to teoretycznej, już to praktycznej, której cechą szczególną ma być to, że rodzi ona chęć u uczniów jej przewyciężenia.

(...)

Wywołuje ona badawczą postawę podmiotu, której źródłem jest nie ignorancja lecz posiadanie przez podmiot niepełnych danych.

Owe luki w wiedzy, a przede wszystkim ich uświadamianie sobie przez podmiot poznający wywołują jego postawę badawczą i właśnie w tym momencie uczeń bezwiednie powtarza te czynności, które uznano za właściwe dla czynności badawczych.” [jak słusznie zauważył to w *Podstawach ...* S. Hessen, – j.w. s. 25]

UCZENIE SIĘ PRZEZ PRZEŻYWANIE

Władysław P. Zaczyński

„W okresie panowania dydaktyki pamięci cechą różnicującą uczenie się szkolne ucznia od obowiązków uczonego-badacza było to,

że pierwszy musiał zapamiętywać, drugi zaś nie.”

Wł. P. Zaczyński (1988) *Uczenie się przez przeżywanie*, WSiP, Warszawa, s. 26

UCZENIE SIĘ PRZEZ PRZEŻYWANIE

Władysław P. Zaczyński

„Nauczanie problemowe, które było owocem przyjęcia przez dydaktyków **paradygmatu podobieństw** dało początek całemu bogatemu ruchowi intelektualno-praktycznemu ... [i] dostarczyło niepodważalnych dowodów na absolutną trafność założenia, według którego istotą nauczania jest organizowanie uczniom takich warunków w szkole, w których i dzięki którym mogą oni imitować pracę badawczą uczonego, specjalisty z zakresu poznawanej przez nich dziedziny.”

Wł. P. Zaczyński, j.w. s. 27 i 29, [za: J. Bruner (1964) Proces kształcenia, Warszawa, s. 19

PARADYGMAT PODOBIEŃSTW a PARADYGMAT RÓŻNIC

Paradygmat podobieństw oznacza podobieństwo metod poznawania i dochodzenia do wiedzy przez ucznia i uczonego, ...

w odróżnieniu do tradycyjnego, (zgodnego z duchem marksizmu)

paradygmatu różnic sprowadzającego się do tego, że „Badacz odkrywa nowe fakty, uczeń zaś przyswaja sobie znane już, przez ludzkość zdobyte prawdy. W trakcie nauczania musi bezwzględnie pracować nad utrwaleniem wiadomości, do czego nie jest zobowiązany uczony” [wg radzieckiego podręcznika z 1953r.]

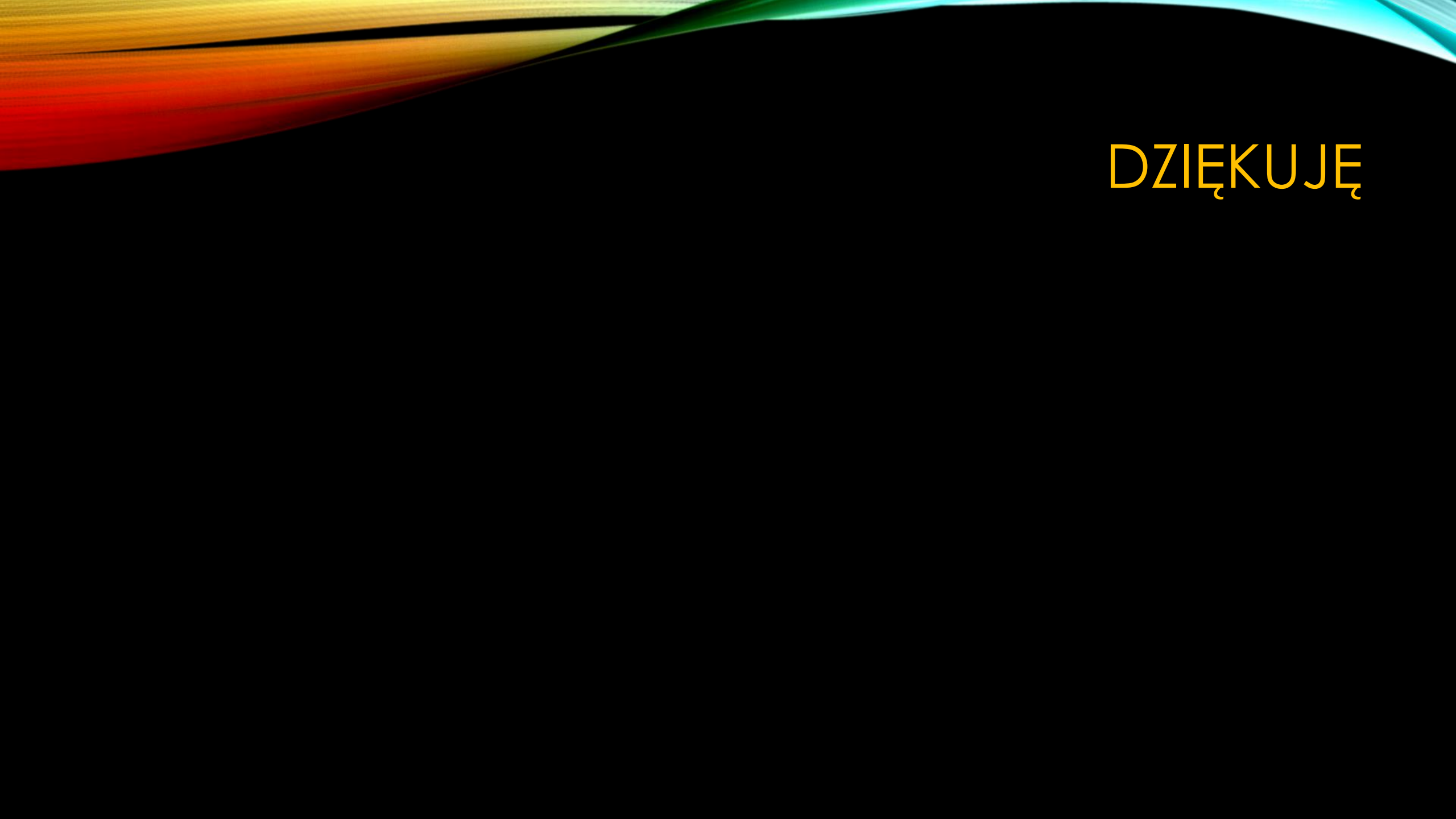
NOWA RÓWNOWAGA W EDUKACJI

Kierowana przez nauczyciela

- Kierowane nauczanie
- Wiedza
- Treści
- Podstawowe umiejętności
- Fakty i zasady
- Teoria
- Program
- Nauczanie określone czasem
- Jeden „wymiar” dla wszystkich
- Współzawodnictwo
- Klasa
- Oparte na tekstach
- Testy podsumowujące
- Uczenie się dla szkoły

Skoncentrowana na uczniu

Interaktywna wymiana
Umiejętności
Proces
Umiejętności „stosowane”
Pytania i problemy
Praktyka
Projekty
Uczenie się wtedy gdy potrzebne
Spersonalizowane
Współpraca
Społeczność globalna
Oparte na zasobach Sieci
Ewaluacja kształtująca
Uczenie się dla życia

The background features a solid black field. At the top, there is a horizontal band of vibrant, wavy colors including yellow, orange, red, and green, which appears to be a stylized representation of a sunset or a digital graphic element.

DZIĘKUJĘ